

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 21/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till begravningslag

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 22 oktober 2002 en proposition med förslag till begravningslag (RP 204/2002 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i saken (GrUU 71/2002 rd). Utlåtandet ingår som bilaga till betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- förvaltningsdirektör Håkan Mattlin och äldre regeringssekreterare Tuula Lybeck, undervisningsministeriet
- lagstiftningsråd Tuula Majuri, justitieministeriet
- ecklesiastikråd Matti Halttunen, Kyrkostyrelsen

- Metropolit Ambrosius, Finlands ortodoxa kyrkostyrelse
- styrelseordförande Timo Kuivanen, Krishnarörelsen ISKCON i Finland
- överdirektör Pauli Karvinen, Lantmäteriverket
- länsläkare Helena Mussalo-Rauhamaa, länsstyrelsen i Södra Finlands län
- styrelsemedlem, församlingsråd Valtter Luoto, Suomen Vapaan Kristillisyyden Neuvosto SVKN ry
- ordförande, politices licentiat Simo Lahtinen och generalsekreterare Ahto Rintala, Begravningsverksamhetens centralförbund i Finland rf
- ordförande Pirjo Aaltonen, Finlands Begravningsbyråers förbund rf.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- finansministeriet
- Finlands Kommunförbund
- Fritänkarnas förbund rf
- verkställande direktör Martti Salovaara, Begravningsbyrå Sederholm Ab.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en begravningslag som skall ersätta bestämmelserna om begravningsverksamheten i den nuvarande religionsfrihetslagen och komplettera de för närvarande delvis bristfälliga bestämmelserna om begravningsverksamheten. Syftet med lagen är främst att skapa

bättre förutsättningar för en praktisk tillämpning av religions- och samvetsfriheten inom begravningsverksamheten och att se till att pietetsaspekter i samband med hedrandet av den avlidnes minne beaktas. Viktiga utgångspunkter för lagen är kraven på värdighet och respekt vid

hanteringen av stoftet och askan och vid vården av begravningsplatsen. Vid begravningen, kremeringen och hanteringen av askan bör den avlidnes åskådning och önskemål respekteras.

De begravningsplatser som församlingarna inom den evangelisk-lutherska kyrkan upprätthåller föreslås också i framtiden vara allmänna begravningsplatser, där även avlidna som inte hör till kyrkan har rätt till gravplats. På begäran går det att få en gravplats på ett särskilt konfessionslöst gravområde. Oberoende av medlemskap i församlingen bör grunderna för begravningsavgifterna på allmänna begravningsplatser vara desamma för alla dem som har rätt att bli begravda där. I lagen föreslås en hänvisningsbestämmelse om disponibel finansiering för kostnader för upprätthållande av allmänna begravningsplatser. För tillfället anses denna finansiering ingå i den del av intäkterna från samfundsskatten som går till församlingarna.

Registrerade religionssamfund och deras registrerade lokalsamfund och andra registrerade samfund och stiftelser kan upprätthålla begravningsplatser med tillstånd av länsstyrelsen. Staten, kommunerna, samkommunerna, församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna inom den evangelisk-lutherska kyrkan och församlingarna inom det ortodoxa kyrkosamfundet behöver inte tillstånd. Enskilda gravar kan fortsatt anläggas med tillstånd av länsstyrelsen. I lagen föreslås grundläggande bestämmelser om hur alla begravningsplatser skall skötas och underhållas och om gravregister. En begravningsplats kan i regel läggas ned och området användas för andra ändamål tidigast hundra år efter den sista gravsättningen.

Ett krematorium skall kunna anläggas med länsstyrelsens tillstånd. Placeringen av en avlidens persons aska skall i principen vara permanent. Områdets ägare eller innehavare skall ge sitt samtycke till att askan placeras på området. Innan askan lämnas ut från krematoriet bör den som tar emot den för registerföringens skull lämna ett skriftligt meddelande till den som sköter krematoriet om var askan kommer att placeras.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget men med anmärkningar och ändringsförslagen nedan.

Utskottet noterar att det på grund av den föreslagna begravningslagen är nödvändigt att utifrån en separat beredning göra vissa ändringar i kyrkolagen (1054/1993) och lagen om ortodoxa kyrkosamfundet (521/1969).

Behovet av en reform och reformens betydelse

Utskottet ser det som mycket viktigt att reformen skapar större klarhet och samordning i begravningslagstiftningen genom att de mest centrala bestämmelserna samlas i en ny begravningslag.

Men det är skäl att lägga märke till att det också finns bestämmelser om begravning i bl.a. lagstiftningen om hälsoskydd och markanvändning. I begravningslagen ingår i första hand bestämmelserna om hur verksamheten rent allmänt skall vara ordnad.

Lagen avser framför allt att ge människor en möjlighet att utöva sin religions- och samvetsfrihet i praktiken och att se till att pietetsaspekter på respekten för den avlidnes minne vägs in i verksamheten. Utskottet understryker att de viktigaste principerna vid hanteringen av stoftet och askan och i vården av själva begravningsplatsen är värdighet och respekt. Begravningen, kremeringen och hanteringen av askan bör om möjligt ske med respekt för den avlidnes åskådning och önskemål inom ramen för gällande normer.

Utskottet framhåller att begravningskompetensen i Finland har koncentrerats till församlingarna och att dessa har en högkvalitativ be-

gravningsplatskultur vad gäller bl.a. pietetsaspekterna.

Rätten till gravplats

Som framgår också av grundlagsutskottets utlåtande är det inte utan vidare principiellt problemfritt att en avliden som hört till något annat religiöst samfund blir begravnen på en evangelisk-luthersk församlings begravningsplats. På denna punkt vill förvaltningsutskottet framhålla att det inte bara är evangelisk-lutherska kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter eller det ortodoxa kyrkosamfundets församlingar som kan upprätthålla begravningsplatser utan att också kommuner, samkommuner och staten samt, med tillstånd av länsstyrelsen, registrerade religionsamfund och andra registrerade sammanlutningar och stiftelser får göra det. Med tillstånd av länsstyrelsen skall det fortfarande gå att inrätta också en enskild grav.

Om någon begär om det, skall den evangelisk-lutherska kyrkans församling och kyrkliga samfälligheter anvisa en gravplats på ett avskilt konfessionslöst gravområde. Gravområden av detta slag är avsedda som religiöst och konfessionellt neutrala alternativ för dem som inte vill bli begravna på ett evangeliskt-lutherskt gravområde.

Förvaltningsutskottet påpekar att bara evangelisk-lutherska kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter utifrån begravningslagen är skyldiga att tillhandahålla alla en gravplats. Vad gäller andra parters begravningsplatser får huvudmannen avgöra vem som har rätt att få en gravplats på begravningsplatsen.

Utskottet noterar att olika religionsamfund har varierande begravnings seder. Detta faktum kan spela en viss roll med tanke bl.a. på vilken typ av lokaler som kan behövas för begravningen. De kan t.ex. ägas av det behöriga religionsamfundet eller vara allmänt utnyttjade lokaler som lämpar sig för religionsamfundets behov.

Avgifter

Med stöd av föreslagna 6 § kan en församling eller kyrklig samfällighet inom evangelisk-lutherska kyrkan ta ut avgifter för upplåtelsen av en gravplats, tjänster i anknytning till gravsättning-

en och skötseln av graven. Avgifterna får vara högst så stora som produktionskostnaderna för tjänsten i fråga. Vidare skall grunderna för avgifterna vara desamma för alla dem som har rätt att bli gravsatta på församlingens eller den kyrkliga samfällighetens begravningsplats.

Enligt motiveringen innebär bestämmelsen att avgifterna inte får vara olika beroende på om den som skall gravsättas är medlem av församlingen eller inte. Men i sitt utlåtande ser grundlagsutskottet det som fullt acceptabelt att avgifternas storlek bestäms utifrån hur länge en person varit medlem i kyrkan.

Förvaltningsutskottet anser att grundlagsutskottets utlåtande betyder att det går att avvika från principen om lika stora avgifter som omfattades vid beredningen av begravningslagen. Enligt vad utskottet har erfarit övervägdes det inte i beredningen om avgifterna skulle kunna graderas t.ex. utifrån längden av medlemskapet i kyrkan eller innehav av frontveterantecken.

Förvaltningsutskottet menar att det med hänsyn till den åsikt som grundlagsutskottet för fram i sitt utlåtande är skäl att skyndsamt utreda på vilka närmare villkor det är möjligt att avvika från principen om lika stora avgifter. Det är viktigt att den kutym som många församlingar tillämpar att upplåta en gratis gravplats för krigsveteraner fortsatt skall kunna tillämpas, anser utskottet.

Gravrätten

I fråga om gravrätten på en begravningsplats som upprätthålls av en församling eller kyrklig samfällighet inom evangelisk-lutherska kyrkan eller av en församling inom ortodoxa kyrkosamfundet gäller vad som bestäms i kyrkolagen och i lagen om ortodoxa kyrkosamfundet och vad som bestäms med stöd av dem och vad som avtalas mellan huvudmannen för begravningsplatsen och den som innehar gravrätten.

I fråga om gravrätten på andra begravningsplatser gäller vad som avtalas mellan huvudmannan för begravningsplatsen och den som innehar gravrätten.

Enligt kyrkolagen upplåts rätten till en gravnuförtiden på en bestämd tid, som enligt kyrko-

ordningen är högst 50 år. Gravrätten kan under dess giltighetstid förlängas på ansökan av den som innehar rätten. Utgångspunkten bör enligt utskottet vara också för andra begravningsplatser än den evangelisk-lutherska kyrkans begravningsplatser att gravrätten i princip förlängs så länge den avlidnes anhöriga, senare generationer medräknade, önskar det.

Detaljmotivering

8 §. Ett registrerat religionssamfund eller en annan registrerad sammanslutning eller en stiftelse som huvudman för en begravningsplats. I 8 § 3 mom. föreskrivs om rätt för länsstyrelsen att för en viss tid eller tills vidare förbjuda gravsättning på en begravningsplats som avses i paragrafen bl.a. om bestämmelserna eller tillståndsvillkoren i lagen upprepade gånger överträds i verksamheten.

Gravsättningsförbudet förutsätter därmed upprepade överträdelser, men bestämmelsen ställer inte upp några kriterier för typen av överträdelser. Utskottet föreslår därför att 8 § 3 mom. preciseras på följande sätt: "... eller om bestämmelserna i denna lag eller i tillståndsvillkoren väsentligt överträds i verksamheten."

10 §. Anmälningar till lagfarts- och inteckningsregistret. Utskottet föreslår att 10 § 2—4 mom. preciseras med att ordet "inskrivningsmyndigheten" ersätts med uttrycket "den inskrivningsmyndighet som avses i 5 kap. 2 § jordabalken.

Vidare föreslår utskottet en precisering i andra meningen i 10 § 2 mom., meningen påverkar inte den svenska texten.

14 §. Gravvårdar. I 14 § 1 mom. föreskrivs att en gravvård skall godkännas av huvudmannen för begravningsplatsen. Momentet ställer inga villkor för hurdan gravvården skall vara, men enligt motiveringen har meningen varit att säkerställa att gravvården till sin utformning och storlek är förenlig med begravningsplatsens allmänna utseende och att gravvården inte får kränka den avlidnes minne eller begravningsplatsens värdighet.

Med tanke på tillämpningen av lagen och i syfte att ange gränserna för huvudmannens bestämmanderätt föreslår utskottet att bestämmelserna i lagen preciseras. Därför föreslås 14 § 1 mom. bli godkänd som följer: "Den som innehar en gravrätt beslutar om de gravstenar och andra gravvårdar som placeras på graven. *Gravvården bör vara förenlig med begravningsplatsens allmänna utseende och den får inte kränka den avlidnes minne eller begravningsplatsens värdighet.* En gravvård godkänns av huvudmannen för begravningsplatsen."

Vidare föreslår utskottet att 14 § 3 mom. kompletteras med en bestämmelse om att äganderätten till gravvårdar övergår till huvudmannen för begravningsplatsen i det fall att gravvårdar inte avlägsnas från begravningsplatsen när gravrätten upphör. Utskottet föreslår följande nya mening i 3 mom.: "*Har gravvården inte avlägsnats inom sex månader från det att innehavaren av gravrätten bereddes tillfälle att avlägsna den, övergår gravvården utan vederlag till huvudmannen för begravningsplatsen.*"

Den föreslagna bestämmelsen i begravningslagen om en tidsfrist för att avlägsna en gravvård skall gälla alla begravningsplatser och därmed kunde den gällande bestämmelsen i kyrkolagen upphävas i olika sammanhang som obehövlig.

15 §. Nedläggning av en begravningsplats. Enligt 15 § 1 mom. kan en begravningsplats läggas ned och ett begravningsplatsområde tas i annat bruk när minst 100 år har förflutit sedan den senaste gravsättningen. Med hänsyn till vår hävdvunna begravningsplatskultur är det enligt utskottets mening helt motiverat att en begravningsplats fredas för 100 år. Det bör påpekas att en begravningsplats också efter nedläggningen kan skyddas med stöd av markanvändnings- och bygglagen (132/1999) eller fornminneslagen (295/1963).

I 15 § 3 mom. föreskrivs att en begravningsplats av synnerligen vägande skäl kan läggas ned med tillstånd av länsstyrelsen och begravningsplatsområdet tas i annat bruk tidigare än vad som anges i 1 mom.

Regeringen beskriver inte närmare vad den menar med "synnerligen vägande skäl". I en samlad bedömning av en eventuell nedläggelse av en begravningsplats bör respekten för de avlidnas minne och begravningsplatsens värdighet lyftas fram, menar utskottet. Möjligheten att lägga ned en begravningsplats innan 100 års fredningstid löpt ut är avsedd att tillämpas mycket återhållsamt i enskilda speciellsituationer. Också i ett tvingande läge går det vanligen att inskränka möjligheten att upphäva fredningen till en del av begravningsplatsen.

16 §. Inrättande av en enskild grav. Enligt föreslagna 16 § 1 mom. krävs det "särskilda skäl" för att länsstyrelsen på ansökan skall bevilja tillstånd att inrätta en enskild grav för gravsättning av en namngiven avliden.

Utskottet föreslår att bestämmelsen preciseras såtillvida att platsen för en enskild grav skall vara lämpad för gravsättning. När tillstånd för en enskild grav prövas bör platsens lämplighet bedömas med hänsyn till områdets läge och dessutom åtminstone vissa pietetsaspekter samt hälso- och miljövårdsaspekter samt markanvändningen och markanvändningsplaneringen.

Vad gäller de särskilda skälen framhåller utskottet att inrättande av en enskild grav måste ses som ett undantag från huvudregeln att de avlidna gravsätts på begravningsplatsen.

Enligt föreslagna 16 § 3 mom. skall länsstyrelsen anteckna enskilda gravar i fastighetsdatasystemet för att registret t.ex. vid omsättning av fastigheten skall utvisa att det finns en grav och de begränsningar som följer av 16 § 2 mom. Enligt övergångsbestämmelsen i föreslagna 28 § 7 mom. kan en sådan anteckning göras också i fråga om enskilda gravar som används när lagen träder i kraft.

Strängt taget kan en enskild grav befinna sig inte bara inom en fastighets område utan också inom fastigheters samfällda område, som räknas till sådana andra registerenheter som avses i 2 § 2 mom. fastighetsregisterlagen (392/1985). För att göra bestämmelsen mera exakt föreslår förvaltningsutskottet att ordet "fastighet" i 16 § 3

mom. ersätts med ordet "fastighetsregisterenhet".

17 §. Anläggande av ett krematorium. Med stöd av paragrafen kan länsstyrelsen bevilja tillstånd att upprätthålla ett krematorium. Grundlagsutskottet påpekar i anknytning till 17 § 1 mom. att det lagrum som hänvisar till 8 § är formulerat på ett sådant sätt att det är oklart om religionssamfund och deras registrerade sammanslutningar kan få tillstånd.

I 17 § 1 mom. föreslår förvaltningsutskottet en ändring för att göra bestämmelsen klarare. Ändringen påverkar inte den svenska texten.

18 §. Utlämnande av aska. I 18 § 3 mom. föreskrivs att huvudmannen för ett krematorium i verksamheten i samband med utlämnande av aska skall iaktta lagen om förvaltningsförfarande (598/1982), lagen om översändande av handlingar (74/1954) och språklagen (148/1922) samt bestämmelserna om delgivning i förvaltningsärenden. Detta kommer sig av att huvudmannen för ett krematorium har hand om en offentlig förvaltningsuppgift enligt 124 § i grundlagen och därmed i sin verksamhet inte får äventyra de grundläggande fri- och rättigheterna, rättsskyddet och andra garantier för god förvaltning. På grund av den reviderade lagstiftningen och den lagstiftning som för tillfället ses över föreslår förvaltningsutskottet att det i 18 § 3 mom. skall hänvisas till förvaltningslagen (RP 72/2002 rd), den nya språklagen (RP 92/2002 rd) och lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

25 §. Gravsättning av personer som dött i katastrofer. Paragrafen är tillämplig bara i ytterst exceptionella situationer. Bestämmelsen avser att möjliggöra gravsättning med avvikelse från de övriga bestämmelserna i begravningslagen i de situationer som räknas upp i paragrafen. I det läget är det möjligt att t.ex. gravplatsen och gravsättningssättet avviker från den avlidnes eller de närmaste anhörigas önskemål och att det t.ex. inte är nödvändigt att inhämta länsstyrelsens tillstånd för att inrätta en begravningsplats.

Med hänsyn till paragrafens syfte föreslår utskottet att formuleringen ändras på följande sätt: "... storolyckor, *svåra* epidemier ...".

Undantag från de övriga bestämmelserna i begravningslagen är möjliga bara när förhållandena absolut kräver det. Inte ens när förhållandena har återgått till det normala är det alltid möjligt eller ens lämpligt att gravsätta avlidna på lagfästa begravningsplatser. Men detta bör vara målet.

28 §. *Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse.* Enligt propositionen avses lagen träda i kraft den 1 augusti 2003. Enligt erhållen utredning bör lagen lämpligen sättas i kraft först i början av 2004.

I föreslagna 6 § 2 mom. föreskrivs att de avgifter som tas ut inom begravningsverksamheten bör vara desamma för alla som har rätt att bli gravsatta på församlingens eller den kyrkliga samfällighetens begravningsplats. Föreslagna 28 § 4 mom. gäller tillämpningen av detta system i församlingar och samfälligheter inom evangelisk-lutherska kyrkan. Propositionen utgår från att ett system som är lika för alla skall införas i början av 2004. Utskottet hänvisar till föregående stycke och föreslår att 28 § 4 mom. stryks.

I och med att 28 § 4 mom. föreslås bli struket blir 5—8 mom. 4—7 mom.

Enligt 28 § 7 mom. kan länsstyrelsen i fråga om en enskild grav som används när begravningslagen träder i kraft göra en sådan anteckning i fastighetsdatasystemet som avses i 16 § 3 mom.

Lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002) har trätt i kraft den 1 januari 2003. Men fastighetsdatasystemet är i tekniskt hänseende så omfattande att det införs först den 1 juni 2005, då fastighetsregistret upphör att fungera som självständigt register och ersätts av fastighetsdatasystemet. Under denna övergångstid är fastighetsregistret en del av datasystemet.

Under övergångstiden kan det bli aktuellt att föra in en anteckning också om en gravplats enligt 16 § 3 mom. i fastighetsdatasystemet och därför föreslår utskottet för klarhetens skull följande två meningar i slutet av 28 § 6 mom. (28 § 7 mom. i propositionen): "*Skall en sådan anteckning göras för den 1 juni 2005, görs den vid den behöriga registerenheten i fastighetsregistret. Länsstyrelsen skall till fastighetsregisterföraren anmäla de uppgifter som behövs för en anteckning.*"

Lagstiftningsordningen

Enligt grundlagsutskottets utlåtande GrUU 71/2002 rd kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslaget godkänns med följande ändringar:

Begravningslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 och 2 §
(Som i RP)

2 kap.

Begravningsplatser som upprätthålls av församlingarna eller de kyrkliga samfälligheter- na inom evangelisk-lutherska kyrkan

3—6 §
(Som i RP)

3 kap.

Övriga begravningsplatser7 §
(Som i RP)

8 §

Ett registrerat religionssamfund eller en annan registrerad sammanslutning eller en stiftelse som huvudman för en begravningsplats

(1 och 2 mom. som i RP)

Länsstyrelsen kan för viss tid eller tills vidare förbjuda gravsättning på en begravningsplats som avses i denna paragraf, om tillståndssökanden har lämnat felaktiga uppgifter som väsentligt har inverkat på beviljandet av tillståndet eller om bestämmelserna i denna lag eller i tillståndsvillkoren *väsentligt* överträds i verksamheten.

4 kap.

Begravningsplatsens fastighet9 §
(Som i RP)

10 §

Anmälningar till lagfarts- och inteckningsregistret

(1 mom. som i RP)

En i 3 och 7 § avsedd huvudman för en begravningsplats skall (*utesl.*) till *den inskrivningsmyndighet som avses i 5 kap. 2 § jordabalken* anmäla ett beslut om att anlägga en begravningsplats på den fastighet som huvudmannen äger. Detsamma gäller ett beslut om att anlägga en begravningsplats på en fastighet som huvudmannen besitter med stöd av en *legorätt eller annan nyttjanderätt* som avses i 9 § 1 mom. När länsstyrelsen har meddelat tillstånd att anlägga en begravningsplats enligt 8 §, skall den (*utesl.*) till *den inskrivningsmyndighet som avses i 5 kap. 2 § jordabalken* anmäla den fastighet eller den i

9 § 1 mom. avsedda rättighet som tillståndsbeslutet gäller. Ett beslut som skall underställas en myndighet anmäls efter att fastställelsemyndigheten har avgjort frågan.

När ett område som används som begravningsplats bildas till en fastighet vid en fastighetsbildningsförrättning, skall förrättningsingenjören anmäla det till *den inskrivningsmyndighet som avses i 5 kap. 2 § jordabalken* efter att förrättningen vunnit laga kraft.

En anteckning om rådighetsbegränsning avförs ur registret när *den inskrivningsmyndighet som avses i 5 kap. 2 § jordabalken* har fått utredning om att begravningsplatsen har lagts ned enligt 15 §.

5 kap.

Gravrätt samt skötsel och nedläggning av en begravningsplats11—13 §
(Som i RP)

14 §

Gravvårdar

Den som innehar en gravrätt beslutar om de gravstenar och andra gravvårdar som placeras på graven. *Gravvården bör vara förenlig med begravningsplatsens allmänna utseende och den får inte kränka den avlidnes minne eller begravningsplatsens värdighet.* En gravvård godkänns av huvudmannen för begravningsplatsen.

(2 mom. som i RP)

Efter det att gravrätten upphört skall huvudmannen för begravningsplatsen erbjuda den som innehar gravrätten *tillfälle* att avlägsna gravvården, om inte huvudmannen för begravningsplatsen av särskilda skäl beslutar ha hand om skötseln av gravvården efter att gravrätten upphört. *Har gravvården inte avlägsnats inom sex månader från det att innehavaren till gravrätten bereddes tillfälle att avlägsna den, övergår gravvården utan vederlag till huvudmannen för begravningsplatsen.*

15 §
(Som i RP)

6 kap.

Enskild grav

16 §

Inrättande av en enskild grav

Länsstyrelsen kan av särskilda skäl på ansökan bevilja tillstånd att inrätta en enskild grav för gravsättning av en namngiven avliden *på en plats som lämpar sig för gravsättning*. En enskild gravs läge skall märkas ut tydligt.

(2 mom. som i RP)

I fråga om en enskild grav gäller i övrigt i tillämpliga delar 2 §, 8 § 2 mom., 13 § 1 mom. samt 15 § 2 och 3 mom. och vad som i hälsoskyddslagen och med stöd av den bestäms om gravsättning. Länsstyrelsen skall se till att anteckning om enskild grav görs i fastighetsdatasystemet vid *fastighetsregisterenheten* i fråga. Anteckningen stryks när graven läggs ned.

7 kap.

Krematorier och kremering

17 §

(Som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten.)

18 §

Utlämnande av aska

(1 och 2 mom. som i RP)

Huvudmannen för ett krematorium skall i verksamheten i samband med utlämnande av aska iaktta *förvaltningslagen (/2003) (utesl.)* och *språklagen (/2003)* samt *lagen om elektro-*

nisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

19—21 §
(Som i RP)

8 kap.

Särskilda bestämmelser

22—24 §
(Som i RP)

25 §

Gravsättning av personer som dött i katastrofer

Vid gravsättning av personer som dött i krig, naturkatastrofer, storolyckor, *svåra* epidemier eller under andra motsvarande förhållanden kan avvikelser göras från bestämmelserna i denna lag, om förhållandena nödvändigtvis kräver det.

26 och 27 §
(Som i RP)

28 §

Ikraftträdelse- och övergångsbestämmelse

Denna lag träder i kraft den *1 januari 2004*.

(2 och 3 mom. som i RP)

(4 mom. *utesl.*)

(4 och 5 mom. som 5 och 6 mom. i RP)

I fråga om en enskild grav som används när denna lag träder i kraft kan länsstyrelsen göra en sådan anteckning i fastighetsdatasystemet som avses i 16 § 3 mom. *Skall en sådan anteckning göras före den 1 juni 2005, görs den i fastighetsregistret vid registerenheten i fråga. Länsstyrelsen skall till fastighetsregisterföraren anmäla de uppgifter som behövs för en anteckning.* (6 mom. som 7 mom. i RP)

(7 mom. som 8 mom. i RP)

Helsingfors den 31 januari 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent

vordf. Pertti Turtiainen /vänst

medl. Janina Andersson /gröna

Nils-Anders Granvik /sv

Rakel Hiltunen /sd

Valto Koski /sd

Esko Kurvinen /saml

Lauri Kähkönen /sd

Kari Kärkkäinen /kd

Paula Lehtomäki /cent

Pekka Nousiainen /cent

Heli Paasio /sd

Aulis Ranta-Muotio /cent

Pekka Ravi /saml

Petri Salo /saml

Arto Seppälä /sd

Marja Tiura /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.

FvUB 21/2002 rd — RP 204/2002 rd